Nr 145.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 31 maj 1910.
— — — — Andra Kammaren den 31 maj 1910.

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen med förslag till lag angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar m. m.

(Sammansatta stats- och bankoutskottets utlåtande nr 1.)

Till Konungen.

Uti en den 28 januari innevarande år till Riksdagen aflåten proposition (nr 37) har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande af ett vid propositionen fogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen

att antaga ett propositionen bilagdt förslag till lag angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar;

att, därest sådan lag blefve af Riksdagen antagen,

dels medgifva,

att beträffande pensionering af sådan personal vid statens järnvägar, hvilken jämlikt 1 § a) och b) i lagen är undantagen från densammas tillämpning, Kungl. Maj:t må utfärda bestämmelser i enlighet med ett propositionen jämväl bilagdt förslag till öfvergångsbestämmelser angående rätt till pension för vissa tjänstemän vid statens järnvägar,

dels ock besluta,

att de jämlikt beslut vid 1906, 1907, 1908 och 1909 års riksdagar för hvart och ett af åren 1907, 1908, 1909 och 1910, såsom bidrag till bestridande af pensionering af statens järnvägars personal, af trafikmedel afsatta belopp af tillhopa 1,400,000 kronor jämte den afkastning, som därå kan hafva uppstått, må tillgodoföras de i 19 § i lagen samt 22 § i öfvergångsbestämmelserna omförmälda fonder, till fördelning dem emellan efter samma grunder, som i berörda stadganden finnas angifna i fråga om fördelning af statens järnvägstrafiks pensionsinrättnings tillgångar; samt

att § 1 mom. 2 i aflöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar den 15 november 1907 må, räknadt från och med den 1 januari 1911, erhålla följande ändrade lydelse:

»Generaldirektör är berättigad att från och med månaden näst efter den, under hvilken han uppnått 65 lefnadsår, under sin återstående lifstid af trafikmedel uppbära en årlig pension af 6,000 kronor. Generaldirektör, som, innan han uppnått 65 lefnadsår, antingen på grund af sjukdom eller därigenom, att han efter utgången af den tid, för hvilken han förordnats, icke erhåller förnyadt förordnande, eller ock eljest utan egen begäran nödgas afgå från sin befattning utan att på grund af tjänstefel hafva förverkat densamma, är berättigad att i pension uppbära ett årligt belopp af 6,000 kronor för tiden, intill dess han uppnått 65 års ålder. Skulle generaldirektör före utgången af den tid, erhållet förordnande afser, befinnas vara af sjukdom oförmögen till vidare nöjaktig tjänstgöring, skall han vara underkastad skyldighet att afgå mot åtnjutande af pension enligt nu angifna bestämmelser. Såsom pensionsafgift skall å det för generaldirektör bestämda arfvodet eller den honom under tiden, intill dess han uppnått 65 år, tillkommande pension afdragas ett årligt belopp af 360 kronor, som skall inbetalas till den i 19 § af lagen angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar den omförmälda fond; skolande ofvannämnda pensionsbelopp gäldas efter de i 20 § af samma lag angifna grunder.

Hvad sålunda är stadgadt om generaldirektör gäller jämväl om öfverdirektör.»

Vid granskning af bestämmelserna i Eders Kungl. Maj:ts förslag till lag angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar anser sig Riksdagen först böra behandla hufvudgrunderna i detta förslag, nämligen bestämmelserna om pensionsålder, högsta pensionsbelopp, pensionsafgifter samt statens bidrag till pensioneringen.

Eders Kungl. Maj:ts förslag i 2 § af lagförslaget i hvad det afser bestämmande af pensionsåldern för de olika grupperna af tjänstemän vid *distrikten* samt kvinnliga befattningshafvare i allmänhet finner sig Riksdagen kunna biträda. Visserligen förefaller det Riksdagen, som om pensionsåldern för en eller annan af de tjänstekategorier, för hvilka enligt lagförslaget pensionsrätt skulle inträda vid 65 år, skulle kunna, på sätt Riksdagen beslutat beträffande en del tjänstebefattningar i järnvägsstyrelsen, något ökas, men Riksdagen tilltror sig icke att utan särskild utredning förorda någon åtskillnad mellan ifrågavarande personal i berörda hänseende. Härtill kommer, att, enligt hvad Riksdagen inhämtat, de tjänstekategorier vid distrikten, i fråga om hvilka en förändring i ofvan angifna riktning skulle kunna ifrågasättas, endast omfatta ett mindre antal befattningshafvare, hvadan förändringen skulle blifva af ringa ekonomisk betydelse.

Däremot håller Riksdagen, såsom ofvan antydts, före, att pensionsåldern för en del tjänstebefattningar i *järnvägsstyrelsen* bör kunna utsträckas utöfver hvad Eders Kungl. Maj:t föreslagit. Enligt Riksdagens uppfattning föreligga icke några skäl för antagandet, att tjänstgöringen i järnvägsstyrelsen skulle kräfva en lägre pensionsålder, än hvad som fastställts för tjänstemän vid de centrala ämbetsverken i allmänhet eller 67 år. Enligt hvad som framgår af departementschefens ofvan anförda yttrande till statsrådsprotokollet i nu förevarande ämne, har hufvudsakliga skälet för fastställande af pensionsåldern för manliga befattningshafvare i järnvägsstyrelsen till 65 år, varit att förebygga svårigheter vid förflyttningar af personal från distrikten till styrelsen, hvilka, på sätt departementschefen påvisat, skulle kunna inträda, därest pensionsåldern bestämdes olika för likartade befattningar i styrelsen och vid distrikten.

I anledning häraf har Riksdagen ansett sig böra företaga en undersökning, i hvad mån den anmärkta olägenheten skulle kunna göra sig gällande i fråga om de olika befattningarna i styrelsen, och har Riksdagen därvid kommit till den uppfattningen, att det allenast beträffande byrådirektörer och byråingenjörer skulle från ofvan omförmälda synpunkt

innebära några allvarligare betänkligheter att utsträcka pensionsåldern utöfver hvad som föreslagits att gälla för distriktstjänstemän af motsvarande grad i allmänhet. Hvad angår öfriga befattningar i styrelsen, torde öfvervägande delen af dessa vara af det slag, att de endast undantagsvis rekryteras från linjen, och vidkommande återstående delen af ifrågavarande befattningar synes det Riksdagen, som om en förhöjning af pensionsåldern för dem icke komme att medföra några svårigheter i omförmälda afseende.

Riksdagen anser alltså, att § 2 c) i lagförslaget bör erhålla följande ändrade lydelse:

c) den, som vid afgång från tjänsten uppnått här nedan för samma tjänst stadgade lefnadsålder, under förutsättning tillika att vederbörande under minst tio år innehaft anställning i ordinarie statstjänst, däraf åtminstone de fem sista åren i statens järnvägars tjänst.

Nämnda lefnadsålder utgör för:

lokomotivförare och kvinnlig tjänsteinnehafvare sextio år,

banmästare af 1:a och 2:a klass, bangårdsmästare, tågmästare, konduktör, stationsförman, lokomotiveldare, vagnskötare, banvakt och stationskarl sextiotre år,

öfriga tjänstemän vid distrikten samt byrådirektör och byråingenjör af 1:a och 2:a klass sextiofem år, samt

manliga befattningshafvare i järnvägsstyrelsen med undantag af de här ofvan nämnda sextiosju år.

Vidkommande sättet för beräkning af pensionen, synes det Riksdagen, som om vägande skäl vore anförda till förmån för det af Eders Kungl. Maj:t i anslutning till gällande bestämmelser föreslagna, nämligen att bestämma pensionen i visst förhållande till aflöningen, denna senare i förevarande afseende beräknad att utgöra det ordinarie arfvodet, d. v. s. lön och tjänstgöringspenningar, ökadt med 20 procent för inkvarteringsförmånen.

Hvad åter angår pensionsbeloppet, har Riksdagen vid granskning af den i Eders Kungl. Maj:ts proposition i ämnet till 1909 års Riksdag intagna tabell, i hvilken för samtliga befattningshafvare angifves, huru pensionerna skulle komma att ställa sig, beräknade efter 80, 75, 72 och 70 procent af aflöningen, kommit till den uppfattning, att den af Eders Kungl. Maj:t, i likhet med de sakkunniga föreslagna procentsatsen, 72 procent, bör nedsättas till 70 procent. Härvid har Riksdagen i främsta rummet tagit hänsyn därtill att en pension, bestämd till 72 procent af aflöningen, beräknad på ofvan angifna sätt, skulle för det stora flertalet befattningshafvare vid statens järnvägar komma att öfverstiga den

pension, som enligt allmänna pensionslagen utgår till civila tjänstehafvare i motsvarande ställning i andra statens verk. Sålunda skulle exempelvis enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag pensionen för de stora grupperna banvakter, stationskarlar, vagn- och stallkarlar, förrådsvakter och vaktmästare, omfattande tillhopa cirka 6,780 personer, utgöra 985 kronor, under det att pensionen för exempelvis lägsta klassen af posttjänstemän uppgår till 800 kronor. Riksdagen är för öfrigt öfvertygad därom, att en pension, bestämd till 70 procent af aflöningen, hvilken pension skulle för nyssnämnda grupper af statsbanepersonal uppgå till 958 kronor, måste anses tillräcklig att tillfredsställa lefnadsbehofven för samma personal. Ett ytterligare skäl för att fastställa pensionen till 70 procent af aflöningen finner Riksdagen därutinnan, att i det nya reglementet för enskilda järnvägarnas pensionskassa pensionen likaledes blifvit bestämd till 70 procent af aflöningen.

Förutom de nu anförda omständigheterna, som varit för Riksdagen bestämmande i förevarande afseende, har Riksdagen icke kunnat underlåta att vid frågans bedömande taga hänsyn till de högst betydande kostnader för statsverket, hvilka, på sätt inhämtas af den i Eders Kungl. Maj:ts proposition intagna undersökningen rörande den ekonomiska innebörden af Eders Kungl. Maj:ts förslag, äro förbundna med pensionsfrågans lösning. Riksdagen har ansett en bjudande nödvändighet föreligga att söka nedbringa dessa kostnader, i den mån sådant skulle kunna ske, utan att järnvägspersonalens berättigade intresse därigenom trädes för nära. Hvad nu beträffar den inverkan på pensionskostnaden, som en nedsättning af pensionen från 72 till 70 procent af aflöningen skulle medföra, har docenten P. E. Fagerholm, som verkställt de vid Eders Kungl. Maj:ts proposition till innevarande års Riksdag fogade beräkningarna, anmodats verkställa en uppskattning härutinnan; och har docenten Fagerholm meddelat, att genom omförmälda nedsättning en besparing, uppgående till ett kapitalvärde af 2,634,000 kronor, skulle uppkomma.

Beträffande den af Eders Kungl. Maj:t föreslagna lydelsen af 5 § i öfrigt får Riksdagen erinra, att genom nedsättningen af hel pension från 72 till 70 procent af aflöningen måste den i samma paragraf intagna skalan, efter hvilken afkortad pension skall beräknas, ändras i öfverensstämmelse härmed.

Enligt Riksdagens mening bör alltså 5 § i lagförslaget erhålla följande ändrade lydelse:

Årliga beloppet af pension, som utgår på grund af stadgandet i 2 § c) (ålderspension), utgör, därest tjänsteman innehar minst 30 tjänstår

enligt det i 2 § angifna beräkningssätt, *70* procent af den aflöning, tjänstemannen vid afgången från tjänsten uppbär; dock skall för tjänsteman, som under kortare tid än fem år innehaft den tjänst, från hvilken afgång äger rum, pensionens belopp bestämmas till *70* procent af de senast förflutna fem årens medelaflöning, med iakttagande att, där denna medelaflöning skulle befinnas uppgå till lägre belopp än den aflöning, tjänstemannen vid tiden för afgången skulle hafva innehaft, om han under de sista fem åren icke öfvergått till ny tjänst, pensionen skall beräknas på sistnämnda aflöning.

Understiger tjänsteårens antal trettio, utgör årliga beloppet af ålderspensionen, alltefter antalet af de år, under hvilka den pensionsberättigade innehaft ordinarie statstjänst, viss procent af aflöningen, beräknad på sätt här ofvan sägs. Förenämnda procent utgör:

för	fulla	10	tjänstår	*17,5* %
»	»	11	»	*19,2* »
»	»	12	»	*21* »
»	»	13	»	*22,7* »
»	»	14	»	*24,5* »
»	»	15	»	*26,2* »
»	»	16	»	*28* »
»	»	17	»	*29,7* »
»	»	18	»	*31,5* »
»	»	19	»	*33,2* »
»	»	20	»	*35* »
»	»	21	»	*38,5* »
»	»	22	»	*42* »
»	»	23	»	*45,5* »
»	»	24	»	*49* »
»	»	25	»	*52,5* »
»	»	26	»	*56* »
»	»	27	»	*59,5* »
»	»	28	»	*63* »
»	»	29	»	*66,5* »

Med aflöning förstås i denna lag det ordinarie arfvodet, ökadt med 20 procent.

Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om pensionsafgifterna i 9 § i lagförslaget ansluter sig i allo till det af de sakkunniga afgifna förslaget. Vid bedömande af denna fråga håller Riksdagen före, att man bör utgå från den

norm, hvilken lagts till grund vid bestämmande af pensionsafgifterna enligt den allmänna pensionslagen, nämligen att afgifterna vid normal pensionering böra täcka i genomsnitt ungefär en tredjedel af kostnaden för vederbörandes pensionering. Af de ekonomiska utredningar, som åtfölja propositionerna vid denna och fjolårets riksdagar, framgår icke med full tydlighet, i hvad mån afgifterna, bestämda på sätt i 9 § angifves, räcka till i ofvan angifna afseende. I anledning häraf har docenten Fagerholm, på anmodan, verkställt en undersökning i syfte att få utredt, huru afgifterna borde afvägas för att, under förutsättning att pensionerna bestämdes till 70 procent af aflöningen, närma sig den ofvan omförmälda normen. Såsom en ytterligare förutsättning vid dessa beräkningar hade angifvits, att en stigande skala i förhållande till aflöningens storlek borde komma till användning beträffande samtliga befattningshafvare, oberoende af huruvida de vid lagens trädande i kraft äro delägare i pensionsinrättningen eller ej. Riksdagen har nämligen icke ansett sig kunna godkänna de skäl, som anförts till stöd för den princip, som kommit till uttryck i den föreliggande paragrafen i Eders Kungl. Maj:ts förslag, eller att de nuvarande delägarne icke skulle vara underkastade en stegring i afgifterna i förhållande till aflöningen. Då i det nya aflöningsreglementet stadgats skyldighet för dem, som öfvergå på ny stat, att underkasta sig ändrade bestämmelser i fråga om pension, föreligger enligt Riksdagens mening ingen anledning att i förevarande afseende göra skillnad mellan nuvarande delägare i pensionsinrättningen, å ena, och nyanställd personal, å andra sidan.

Af den utaf docenten Fagerholm i förevarande afseende verkställda utredningen framgår, att afgifterna i medeltal böra för att fylla det ofvan angifna anspråket att täcka en tredjedel af pensionskostnaderna utgöra 3,25 procent af aflöningen.

Med ledning häraf har docenten Fagerholm uppgjort följande afgiftstabell, hvilken är afsedd att ersätta den i 9 § af lagförslaget intagna tabellen:

högst		2,800	kr.	.....	.....		3,2	%	däraf
mer	än	2,800	»	men	högst	3,200	3,3	»	»
»	»	3,200	»	»	»	3,600	3,4	»	»
»	»	3,600	»	»	»	4,000	3,5	»	»
»	»	4,000	»	»	»	4,400	3,6	»	»
»	»	4,400	»	»	»	4,800	3,7	»	»
»	»	4,800	»	»	»	5,200	3,8	»	»
»	»	5,200	»	»	»	5,600	3,9	»	»

mer	än	5,600	kr.	men	högst	6,000	4,0	%	däraf
»	»	6,000	»	»	»	6,400	4,1	»	»
»	»	6,400	»	»	»	6,800	4,2	»	»
»	»	6,800	»	»	»	7,200	4,3	»	»
»	»	7,200	»	»	»	7,600	4,4	»	»
»	»	7,600	»	»	»	8,000	4,5	»	»

Därest förestående afgiftstabell tillämpas på den nuvarande personalen, utgör enligt docenten Fagerholms beräkning medelafgiftsprocenten 3,3 procent, hvaraf följer, att om personalens afgifter beräknas enligt denna tabell, dessa i *normala fall* täcka ungefär en tredjedel af kostnaden för pensioner, bestämda till 70 procent af aflöningen.

I öfverensstämmelse med Riksdagens här ofvan uttalade uppfattning anser Riksdagen, att afgifterna böra bestämmas enligt förestående tabell.

Emot denna skulle kunna erinras, att den i förhållande till Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär en något större ökning i afgifterna för de lägst aflönade tjänstemännen än för de högre aflönade, men häremot kan framhållas, *dels* att afgifterna för den förra kategorien blifva i förhållande till aflöningen lika med dem, som utgå enligt nu gällande reglemente, *dels ock* att progressionen i afgifterna redan i och för sig innefattar en afsevärd skärpning af pensionsvillkoren för de nuvarande högre aflönade delägarne, och detta såväl i jämförelse med nu gällande bestämmelser som i förhållande till Eders Kungl. Maj:ts förslag, hvilket såsom ofvan anmärkts afsåg, att progressionen endast skulle tillämpas å nytillträdande.

Genom den sålunda af Riksdagen beslutade höjningen i pensionsafgifterna komma statens utgifter för pensioneringen att icke oväsentligt minskas, i hvilket afseende docenten Fagerholm jämväl på begäran utfört undersökning. Denna utvisar, att med en medelafgift af 3,3 procent det årliga beloppet af personalens afgifter utgör 660,000 kronor, hvilket efter 3,8 procents räntefot motsvarar ett kapital af 18,020,000 kronor under antagande att afgiften betalas i förskott. I den af docenten Fagerholm verkställda utredningen åter, som bifogats Eders Kungl. Maj:ts proposition till innevarande års Riksdag, har årliga värdet af pensionsafgifterna, beräknade enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag, upptagits till 560,000 kronor, motsvarande efter ofvan nämnda räntefot ett kapital af 15,296,000 kronor. Afgifternas höjning medför alltså en besparing af 2,724,000 kronor.

På grund af det ofvan anförda bör enligt Riksdagens mening 9 § erhålla följande ändrade lydelse:

Såsom bidrag till kostnaden för beredande af pension skall tjänsteman erlägga pensionsafgift med årligt belopp, motsvarande viss procent af honom tillkommande aflöning. *Denna afgift utgör, då aflöningen uppgår till*

högst 2,800 kr. ..... *3,2 procent däraf*
mer än 2,800 » *men högst 3,200 3,3* » »

o. s. v. — se tabellen här ofvan — dock att pensionsafgift beräknas å högst *8,000* kronor.

19 och 20 §§ i lagförslaget hafva gifvit Riksdagen anledning till följande uttalande.

Eders Kungl. Maj:ts förslag i hvad det innebär, att staten skall öfvertaga ansvaret för pensioneringen af statens järnvägars ordinarie personal, anser sig Riksdagen böra biträda.

Vid behandlingen af den föreliggande frågan har Riksdagen utgått från den af docenten Fagerholm verkställda utredningen rörande den ekonomiska innebörden i Eders Kungl. Maj:ts förslag, hvilken framlagts i sammanhang med innevarande års proposition (sid. 26—31). Enligt denna utredning skulle den 1 januari 1910, *under förutsättning att antalet ordinarie personal vid statens järnvägar — uppgående för närvarande till mellan 12 och 13 tusen personer — skulle bibehållas konstant,* kapitalvärdet efter en räntefot af 3,8 procent af utgående pensioner utgöra 110,743,000 kronor samt af personalens afgifter jämte pensionsinrättningens behållning tillhopa 25,719,000 kronor, hvadan alltså en brist af 85,024,000 kronor föreligger. Af utredningen framgår vidare, att om man räknar med en räntefot af 4,2 procent, skulle enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag den i 19 § omförmälda fonden vara i stånd att gälda 25 procent af alla pensioner med undantag af dem, som tillkomme personal, som pensionerats på grund af skada, erhållen under tjänstgöring. I öfverensstämmelse härmed skulle af trafikmedel gäldas, utom hela beloppet af nyssnämnda invalidpensioner, 75 procent af öfriga pensioner. De årliga belopp, som sålunda enligt docenten Fagerholms beräkningar kunna antagas böra enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag gäldas af trafikmedel, äro angifna i den å sid. 30 i 1910 års proposition framlagda tabell. För exempelvis följande år skulle beloppen komma att utgöra:

År 1910	1,122,000	kronor.	År 1930	3,097,000	kronor.
» 1915	1,762,000	»	» 1935	3,605,000	»
» 1920	2,331,000	»	» 1940	4,338,000	»
» 1925	2,750,000	»	» 1942	4,698,000	»

Beträffande ifrågavarande utredning vill Riksdagen till en början erinra, att, på sätt också herr Wijkander i sin motion framhållit, den förutsättning, under hvilken densamma utförts, nämligen att den ordinarie personalens antal skulle förblifva konstant, icke kommer att öfverensstämma med verkligheten, då man nämligen måste räkna med, att personalen icke obetydligt ökas år från år. I hvad mån detta kan komma att äga rum, är icke möjligt att på förhand beräkna, då flera okända faktorer härvidlag spela in, såsom trafikens tillväxt, anläggning af nya statsbanor, möjligen inträffande inköp af enskilda järnvägar o. s. v. Så mycket är emellertid visst, att kostnaden för pensioneringen af den ordinarie järnvägspersonalen kommer att under årens lopp stiga betydligt utöfver hvad i den omförmälda utredningen antagits.

Riksdagen vill här erinra, hurusom genom den af Riksdagen beslutade höjningen af pensionsåldern för tjänstemännen i järnvägsstyrelsen med undantag af byrådirektörer och byråingenjörer samt genom den ifrågasatta nedsättningen af pensionerna från 72 till 70 procent af aflöningen en nedsättning af pensionskostnaden skulle komma att äga rum. Förstnämnda förändring innebär enligt docenten Fagerholms beräkning en minskning i nämnda kostnad, motsvarande ett kapitalvärde af 645,000 kronor, och besparingen i sistnämnda afseende kan, såsom förut nämnts, uppskattas till ett kapitalvärde af 2,634,000 kronor. Genom iakttagande häraf minskas kapitalvärdet af pensionsförpliktelserna från 110,743,000 till 107,464,000 kronor.

Docenten Fagerholm har sökt klargöra pensionsinrättningens ställning, därest pensionslagen erhåller den af Riksdagen beslutade affattning, genom följande öfverslagsberäkning:

»Det årliga beloppet af personalens afgifter är med 3,30 % medelafgift 660,000 kronor, hvilket enligt 3,8 % räntefot motsvarar ett kapital af 18,020,000 kronor, då afgifterna antagas betalas i förskott. Om man lägger hela den befintliga kapitalbehållningen, 10,400,000 kronor, till personalens afgifter, uppgår pensionskassans tillgångar till 28,420,000 kronor. I normalt fall skall af trafikmedel gäldas dubbelt så mycket som af personalens afgifter. Kassans förbindelser uppgå, efter afdrag af de genom den första och andra af ofvannämnda förändringar (höjning af pensionsåldern och sänkning af pensionerna) gjorda besparingar till 107,464,000 kronor.

Kassans ställning framgår af följande tabell:

Tillgångar:	kommande afgifter	18,020,000: —
	kapitalbehållning	10,400,000: —
	alltså personalens bidrag	28,420,000: —
	statens bidrag	56,840,000: —
	Summa tillgångar	85,260,000: —
Skulder		107,464,000: —
	Brist	22,204,000: —»

Innebörden af denna docenten Fagerholms öfverslagsräkning är följande. Om man anser sig kunna vid afvägandet af förhållandet mellan statens och personalens bidrag till pensioneringen tillgodoräkna personalen räntan af den nu befintliga kapitalbehållningen af 10,400,000 kronor och vill, att statens bidrag till pensioneringen framgent skall utgöra det dubbla af personalens sålunda uppskattade bidrag, erfordras ett tillskott af 22,204,000 kronor. Förklaringen härtill ligger till väsentlig del däruti, att under tiden sedan pensionsinrättningens bildande det sammanlagda beloppet af personalens och statens bidrag ej ur försäkringsteknisk synpunkt varit tillräckligt att betrygga kassans ställning utan denna arbetat med en ständigt stigande balans. Härtill samverkar dock en annan omständighet. Då i det föregående Riksdagen sökt afväga personalens afgifter så, att de vid *normal* pensionering skulle betäcka ungefär en tredjedel af hela pensioneringskostnaden, får detta icke uppfattas så, att genom dessa afgifter i *verkligheten* skulle bestridas nämnda tredjedel. Med normal pensionering menas nämligen den, som skulle äga rum i medeltal för tjänsteman, som inträdt i järnvägens tjänst vid normal ålder, därefter befordrats på regelbundet sätt samt under hela tiden betalat sina fastställda pensionsafgifter. Afvikelser från sådan normal pensionering kan uppstå på flera sätt. Särskildt då en sådan pensionsreglering som den nu pågående träder i kraft, höjes med ens pensionerna för personalen och därmed ock pensionsfondens förpliktelser, utan att denna kan retroaktivt tillgodoräkna sig höjning i pensionsafgifter för den tid, som faller före den, då regleringen sättes i verket. Äfven om afgifterna äro riktigt afvägda för den *normala* pensioneringen efter nämnda tidpunkt, måste genom den plötsliga höjningen i pensionerna äfven för den äldre personalen pensionsfondens ställning försämras. I den af docenten Fagerholm beräknade bristen ingå äfven på denna grund betydande belopp.

I bilagan till den kungl. propositionen till innevarande års Riksdag har docenten Fagerholm angifvit det belopp, hvartill under de närmaste tre årtiondena pensionerna kunna beräknas skola uppgå, och under förutsättning att staten skulle betäcka så stor del af dessa, som ej af den befintliga pensionsfonden enligt försäkringstekniska grunder kunde bestridas, har han i en tabell angifvit år för år den del af utgående pensioner, som skulle utbetalas af trafikmedel.

Under förutsättning åter att den ofvan nämnda, af docenten Fagerholm funna bristen af 22,204,000 kronor blifvit amorterad och sålunda pensionsfonden ökats med detta belopp, ställer sig en tablå öfver pensionsfondens tillgångar på följande sätt:

				%
Kapitalvärdet af personalens afgifter			kr. 18,020,000: —	17
Kapitalbehållning, nuvarande	kr. 10,400,000: —			
» tillskott	» 22,204,000: —		» 32,604,000: —	30
Kapitalvärdet af statens bidrag			» 56,840,000: —	53
		Summa	kr. 107,464,000: —	100

Därest man af de i ofvanstående tabell angifna procenttalen för kapitalvärdet af personalens och statens bidrag till pensioneringskostnaden vill draga någon slutsats beträffande förhållandet mellan de på personalen och staten belöpande andelarna, får man ej förbise, att i fondens kapitalbehållning ingå insatser från bådadera.

Uti följande tabell äro sammanförda de tal, som ange *dels* pensionernas hela belopp enligt Riksdagens beslut, *dels* den andel af dessa, som enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle utgå af trafikmedel, *dels ock* den andel, som efter täckande af bristen, 22,204,000 kronor, skulle utgå direkt af trafikmedel:

	Utgående pensioner:	Andel af trafikmedel enligt Kungl. Maj:ts förslag:	Andel af trafikmedel, sedan bristen täckts:
År 1910	kr. 1,450,000: —	kr. 1,122,000: —	kr. 770,000: —
» 1920	» 2,980,000: —	» 2,331,000: —	» 1,580,000: —
» 1930	» 3,950,000: —	» 3,097,000: —	» 2,100,000: —
» 1940	» 5,520,000: —	» 4,338,000: —	» 2,930,000: —
» 1942	» 5,980,000: —	» 4,698,000: —	» 3,180,000: —

Då Riksdagen härmed öfvergår till fortsatt granskning af Eders Kungl. Maj:ts förslag i nu ifrågavarande afseende, får Riksdagen uttala sin an-

slutning till den princip, som finnes uttryckt i 19 §, nämligen att, på sätt också enligt allmänna pensionslagen är föreskrifvet, en fond bildas af personalens afgifter och pensionsinrättningens tillgångar. Däremot anser Riksdagen ingen fördel vara att vinna genom den anordning, som kommer till synes i förevarande paragraf, jämförd med motsvarande paragraf i öfvergångsbestämmelserna för sådan personal, å hvilken den ifrågasatta pensionslagen icke skulle vara tillämplig. Nämnda anordning innebär, att två särskilda fonder skulle bildas för pensionering af hvardera af berörda kategorier af personal, och att pensionsinrättningens tillgångar skulle fördelas mellan de båda fonderna efter hvad som enligt matematisk uträkning belöper å de olika kategorierna. Äfven om hänsyn bör tagas till berörda förhållande vid blifvande beräkningar, anser Riksdagen, att detta icke behöfver komma till uttryck i lagparagrafen.

Hvad härefter angår sättet för ordnande af statens bidrag, sådant detsamma finnes angifvet i 20 §, finner sig Riksdagen icke kunna biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag. Skulle detta utan vidare tillämpas, komme, såsom också framgår af den ofvan intagna tablån, utvisande statens kostnader för pensioneringen enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag under en följd af år, dessa kostnader att hastigt stiga och sålunda alltför stor del af pensioneringskostnaden kastas på framtiden.

I såväl herr Kobbs som herr Wijkanders motioner föreslås åtgärder i syfte att jämnare fördela pensionskostnaden på en längre följd af år. Herr Kobb går därvid längst, då han icke blott hemställer, att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning om och förslag till amortering af kostnaderna för pensioneringen af *i tjänst varande personal* i nyssnämnda syfte, utan äfven föreslår formulering af 20 § i sådan riktning, att stadgandet kommer att innebära fondering af pensionskostnaden för den personal, som efter lagens trädande i kraft varder anställd i ordinarie tjänst vid statens järnvägar, under det att herr Wijkander föreslår årlig afsättning af vissa belopp för amortering af ofvannämnda brist.

Hvad först herr Kobbs förslag beträffar, att beslut redan nu skulle af Riksdagen fattas om fondering af statens pensionskostnader för den personal, som efter lagens trädande i kraft varit anställd i ordinarie tjänst vid statens järnvägar, anser Riksdagen, att därmed ett principiellt steg vore taget af så stor innebörd, att det härför kräfves en mera omfattande utredning än som för närvarande står Riksdagen till hands. Hvarken för den pensionering, som äger rum enligt 1907 års pensionslag, eller vid andra statens pensionsstater förekomma fondering af statens pensionsbidrag. Riksdagen har i en icke alltför aflägsen framtid att förvänta från Eders Kungl. Maj:t förslag

till ålderdoms- och invaliditetspensionering, hvari fråga om fondering af pensionskostnader med all säkerhet kommer att behandlas. Riksdagen anser sig därför icke kunna framlägga något principuttalande, i hvad mån eller på hvad sätt fondering af statens pensionskostnader lämpligen bör äga rum. Emellertid skulle det belopp, hvartill samtliga pensionskostnader framdeles skulle komma att uppgå, därest ej åtgärder vidtoges att låta den närvarande tiden bestrida mer än de faktiskt utgående pensionerna, blifva så stort — och särskildt framträder detta vid ett industriellt verk såsom statens järnvägar så bjärt — att Riksdagen anser sig böra hos Eders Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag i ärendet, omfattande all statens järnvägars ordinarie personal, såväl den nu anställda som den, hvilken efter den ifrågavarande pensionslagens trädande i kraft vinner anställning vid statsbanorna.

Riksdagen anser sig dock härvid böra skilja mellan, å ena sidan, de statens pensionskostnader, som kunna anses vara en naturlig följd af personalens pensionering enligt den ofvan angifna och vid bestämmandet af storleken af personalens pensionsafgifter antagna principen, att staten vid normal pensionering skulle betala ungefär det dubbla af personalens bidrag, och å den andra, den brist uti pensionsfondens tillgodohafvande, som med nämnda utgångspunkt enligt docenten Fagerholms beräkningar torde förefinnas. Under det att Riksdagen ej — såsom ofvan nämnts — ansett sig böra föreslå några åtgärder med afseende på den förra delen af pensionskostnaden, synes Riksdagen den senast angifna bristen vara af sådan natur, att någon tvekan ej torde förefinnas rörande olämpligheten af att den kastas på framtiden så, som enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag blefve fallet, utan att densamma småningom bör afbetalas.

En sådan afbetalning kan äga rum på olika sätt, och äfven i detta afseende anser Riksdagen, att en utredning lämpligen bör verkställas af Eders Kungl. Maj:t och förslag i ämnet framläggas för Riksdagen. Riksdagen är dock af den åsikten, att början af bristens amortering ej längre kan uppskjutas, då beräkningarna påtagligen visa, att i annat fall bristen med hvarje år hastigt ökas. För att få en utgångspunkt vid bedömandet af det belopp, som torde böra anvisas till afbetalning under nästa år, har Riksdagen gått till väga på följande sätt.

Enligt docenten Fagerholms beräkningar uppgår det belopp af pensioneringskostnaden, som enligt Eders Kungl. Maj:ts proposition skulle af järnvägens trafikmedel för 1910 utgå, till 1,122,000 kronor, och detta är således det belopp, som af Eders Kungl. Maj:t uti statsverkspropositionen för 1911 beräknats skola utgå af statens järnvägars trafikmedel. Likaledes har docenten Fagerholm genom sin beräkning funnit, att den andel

i pensioneringskostnaden, som af trafikmedel skulle hafva utgått, därest den oftanämnda bristen varit afamorterad, utgjorde för år 1910 770,000 kronor. Lägges härtill räntan å bristen 22,204,000 kronor enligt 3,8 % räntefot, 844,000 kronor, uppstår en summa af 1,614,000 kronor, hvilken torde kunna betraktas som ett minimum af hvad som lämpligen bör af trafikmedel lämnas som bidrag till pensionskostnaden. Detta belopp, 1,614,000 kronor, öfverstiger det bidrag 1,122,000 kronor, som ofvan antagits vara det, som lagts till grund för Eders Kungl. Maj:ts beräkningar i statsverkspropositionen, med ett belopp af 492,000 kronor eller i rundt tal en half million kronor. Riksdagen anser därför, att som bidrag till pensionskostnadens bestridande bör under 1911, utöfver hvad nu enligt den ifrågavarande pensionslagen kommer att utgå, förslagsvis 1,122,000 kronor, anvisas ytterligare ett belopp af 500,000 kronor, att utgå af statens järnvägars trafikmedel. I detta sammanhang anser sig Riksdagen böra erinra om den afsättning af trafikmedel, tillhopa 1,400,000 kronor, som ägt rum vid 1906—1909 års riksdagar, af hvilket belopp dock, såsom förut nämnts, redan tagits i anspråk för år 1908 61,951 kronor och för 1909 113,716 kronor 59 öre, men har Riksdagen, med hänsyn därtill att ofvanstående beräkningar äro approximativa, ansett sig böra vid desamma bortse från ifrågavarande afsättning.

På grund af hvad sålunda anförts, anser Riksdagen, att 20 § i lagen bör erhålla följande lydelse:

Af statens järnvägstrafikmedel gäldas årligen så stor del af utgående pensioner, som den i nästföregående paragraf omförmälda fond enligt matematisk utredning ej är i stånd till att bestrida.

Riksdagen öfvergår härefter till granskning af de bestämmelser i lagförslaget, som i det föregående icke varit föremål för Riksdagens behandling.

1 § handlar om lagens tillämpningsområde. Frågan härom sammanhänger med frågan om skyldigheten för de nuvarande delägarna i pensionsinrättningen att underkasta sig förändrade pensionsvillkor, en fråga, som för den personals vidkommande, hvilken öfvergått på den från och med 1908 gällande nya lönestaten, måste anses afgjord genom bestämmelsen i § 7, punkt 1, i det af Eders Kungl. Maj:t den 15 november 1907 fastställda aflöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar. Jämlikt berörda bestämmelse är nämligen en tjänsteman, som öfvergått på den nya staten, skyldig att underkasta sig de förändrade bestämmelser i fråga om pension, som kunna varda stadgade.

Af statens järnvägars nuvarande personal kvarstå, enligt hvad Riksdagen inhämtat, endast 7 personer på gammal stat.

Ehuru sålunda samtliga tjänstemän vid statens järnvägar, som öfvergått på ny stat, äro pliktiga att underkasta sig den föreslagna lagens bestämmelser, hade emellertid de sakkunniga föreslagit valfrihet härutinnan, sålunda att de af nuvarande delägare, som sådant åstundade, skulle berättigas att blifva bibehållna vid nu gällande pensionsvillkor i fråga om pensionsafgifter och pensionsålder mot skyldighet att åtnöjas med en pension, motsvarande ungefär 80 procent af den aflöning, som tillkom vederbörande enligt de före år 1908 gällande bestämmelser.

Då det synes Riksdagen önskvärdt för åvägabringande af ordning och reda i afseende å pensionsförhållandena vid statens järnvägar, att likformighet beträffande pensionsvillkoren snarast möjligt genomföres, samt enligt Riksdagens uppfattning billighetens fordringar böra anses uppfyllda genom tillämpning af den utaf departementschefen uttalade principen, att den ofvan omhandlade valfriheten må tillkomma dem, som inom fem år efter det de nya pensionsbestämmelserna trädt i kraft skulle enligt nu gällande bestämmelser blifva pensionsberättigade på grund af sammanlagda antalet lefnads- och tjänstår, får Riksdagen uttala sin anslutning till departementschefens mening. I öfverensstämmelse härmed synes det emellertid Riksdagen, som om den i 1 § angifna tidpunkten, den 1 januari 1915, skulle kunna lämpligen framflyttas till den 1 januari 1916; och anser Riksdagen sålunda, att paragrafen bör ändras härutinnan.

4 § i lagförslaget är afsedd att motsvara 9 § i allmänna pensionslagen. För vinnande af likformighet i uttryckssättet med sistnämnda paragraf anser Riksdagen, att till första punkten i stadgandet bör göras följande tillägg: »*eller för fel eller försumlighet från tjänsten skild*».

I anledning af Riksdagens beslut rörande nedsättning af pensionen från 72 till 70 procent af aflöningen samt om ändring i öfverensstämmelse härmed af den i 5 § intagna skalan för beräkning af afkortad pension, bör enligt Riksdagens mening 7 § i lagförslaget ändras sålunda, att det i stadgandet angifna antalet tjänstår, som närmast motsvarar en pension af 50 pocent af aflöningen, bör ändras från 24 till 25 år, hvarjämte talet 72 bör utbytas mot 70. I enlighet härmed skulle paragrafen erhålla följande ändrade lydelse:

Årliga beloppet af pension, som utgår på grund af stadgandet i 2 § a) (invalidpension), utgör, om den pensionsberättigade icke innehaft

ordinarie statstjänst i fulla *25* år, 50 procent af den aflöning, han vid afgång från tjänsten uppbär, och, om han innehaft sådan tjänst i fulla *25* år eller därutöfver, den procent af aflöningen, som är i 5 § för motsvarande antal tjänstår bestämd; dock skall pension, hvarom i denna § är fråga, oberoende af antalet tjänstår, utgå med *70* procent af aflöningen, därest de förhållanden, som grundat rätten till pension, omöjliggöra för vederbörande att vidare bidraga till sin försörjning.

Beträffande öfriga bestämmelser i det föreliggande lagförslaget har Riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Det i Eders Kungl. Maj:ts proposition omförmälda förslag till öfvergångsbestämmelser angående rätt till pension för vissa tjänstemän vid statens järnvägar, hvilka äro afsedda att gälla för sådan personal, som jämlikt 1 § a) och b) i lagen är undantagen från densammas tillämpning, finner sig Riksdagen kunna i hufvudsak biträda.

Endast följande paragrafer i öfvergångsbestämmelserna hafva gifvit anledning till uttalande från Riksdagens sida.

I öfverensstämmelse med den af Riksdagen beslutade ändring i afseende å pensionsåldern för manliga tjänstemän i järnvägsstyrelsen bör enligt Riksdagens mening 3 § 1 mom. erhålla följande ändrade lydelse:

Mom. 1. Tjänsteman är förpliktad att afgå från tjänsten, under förutsättning att vederbörande uppnått den enligt 2 § c) för erhållande af pension bestämda tjänstålder,

a) kvinnlig tjänstinnehafvare samt lokomotivförare vid fyllda 60 år;

b) banmästare af 1:a eller 2:a klass, bangårdsmästare, tågmästare, konduktör, stationsförman, lokomotiveldare, vagnskötare, banvakt och stationskarl vid fyllda sextiotre år;

c) öfriga tjänstemän vid distrikten samt byrådirektör och byråingenjör af 1:a och 2:a klass vid fyllda 65 år; samt

d) manliga befattningshafvare i järnvägsstyrelsen med undantag af de här ofvan nämnda vid fyllda 67 år;

Kungl. Maj:t eller, där Kungl. Maj:t ej tillsatt befattningen, järnvägsstyrelsen dock obetaget att låta anstå med afskedet, därest och så länge vederbörande pröfvas kunna på ett tillredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig kvarstå.

4 § i öfvergångsbestämmelserna anser Riksdagen böra affattas på samma sätt som motsvarande stadgande i lagförslaget och sålunda erhålla följande lydelse:

Rätt till pension tillkommer ej den, som blifvit från tjänsten afsatt *eller för fel eller försumlighet från tjänsten skild.*

Pension tillkommer ej heller den, som vid afgång från tjänsten icke är svensk medborgare.

Med hänsyn till den af Riksdagen beslutade ändrade affattningen af 19 och 20 §§ i lagförslaget anser Riksdagen, att 22 och 23 §§ i förevarande öfvergångsbestämmelser lämpligen kunna sammanföras till en paragraf, hvilken borde erhålla följande lydelse:

»*Pensionsafgifter, hvilka erläggas enligt dessa bestämmelser, ingå till den i 19 § af lagen angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar omförmälda fond.*

Enligt dessa bestämmelser utgående pensioner bestridas från nyssberörda fond samt järnvägsmedel enligt de i 20 § af ofvannämnda lag stadgade grunder.»

Hvad slutligen angår de under förutsättning af den föreliggande lagens antagande af Riksdagen i den kungl. propositionen framställda förslag, hvilka icke blifvit af Riksdagen härofvan särskildt behandlade, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen icke haft annat att erinra mot nämnda förslag än att, då Riksdagen ansett, att endast *en* fond för bestridande af pensioneringen af statens järnvägars personal borde bildas, någon uppdelning, på sätt i den kungl. propositionen ifrågasatts, icke behöfver äga rum af de jämlikt beslut vid 1906—1909 års Riksdagar, såsom bidrag till bestridande af pensionering af statens järnvägars personal, af trafikmedel afsatta belopp.

Under åberopande af hvad sålunda anförts får Riksdagen anmäla:

att Riksdagen, i anledning af Eders Kungl. Maj:ts föreliggande proposition, *dels* antagit följande

Lag

angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar.

1 §.

Rätt till pension enligt denna lag tillkommer med nedan stadgade undantag dels hvar och en, hvilken vid lagens trädande i kraft är del-

ägare i statens järnvägstrafiks pensionsinrättning, dels ock hvar och en, som efter lagens trädande i kraft varder anställd i ordinarie tjänst vid statens järnvägar.

Från denna lags tillämpning undantages:

a) sådan personal vid statens järnvägar, som antingen vunnit delägarrätt i statens järnvägstrafiks pensionsinrättning på grund af nådiga reglementet för pensionsinrättningen den 6 september 1872 och icke behörigen anmält sig vilja genom erläggande af de i förnyade nådiga reglementet den 3 november 1882 för samma pensionsinrättning bestämda högre afgifter bereda sig förbättrad pensionering eller ock uppbär aflöning enligt äldre lönestat än den från 1908 års ingång gällande;

b) den, som har delägarrätt i statens järnvägstrafiks pensionsinrättning på grund af nådiga reglementet för pensionsinrättningen den 3 november 1882 och, därest han jämligt bestämmelsen i § 6 c) i samma reglemente skulle före den 1 januari 1916 blifva pensionsberättigad, inom tre månader från lagens trädande i kraft eller, om han vid sistnämnda tidpunkt kvarstår på äldre stat än den från 1908 års ingång gällande och sedermera vinner befordran, inom tre månader från det befordran vunnits hos järnvägsstyrelsen anmäler, att bestämmelsen i § 6 c) i pensionsreglementet må å honom vinna tillämpning;

c) generaldirektören och chefen för statens järnvägar samt öfverdirektören och souschefen.

§ 2.

Pensionsrätt tillkommer:

a) den, som till följd af olycksfall i statens järnvägars tjänst eller eljest till följd af sjukdom, hvilken han genom utöfning af sådan tjänst ådragit sig, icke vidare kan behörigen sköta sin befattning och ej heller af järnvägsstyrelsen anses kunna lämpligen förflyttas till annan befattning samt fördenskull erhåller afsked eller entledigas;

b) den, som efter minst 10 års tjänstgöring i ordinarie anställning vid statens järnvägar antingen till följd af kroppsskada eller sjukdom i andra fall än under a) sägs eller ock till följd af väsentligen minskad arbetsförmåga icke vidare kan behörigen sköta sin befattning och ej heller af järnvägsstyrelsen anses kunna lämpligen förflyttas till annan befattning samt fördenskull erhåller afsked eller entledigas;

skolande för rätt till pension enligt a) eller b) oförmågan att vidare behörigen sköta befattningen vara styrkt med i behörig ordning affattadt läkarbetyg, utfärdadt, hvad den till fri läkarvård berättigade personalen angår, af vederbörande järnvägsläkare; och

c) den, som vid afgång från tjänsten uppnått här nedan för samma tjänst stadgade lefnadsålder, under förutsättning tillika att vederbörande under minst tio år innehaft anställning i ordinarie statstjänst, däraf åtminstone de fem sista åren i statens järnvägars tjänst.

Nämnda lefnadsålder utgör för:

lokomotivförare och kvinnlig tjänstinnehafvare sextio år,

banmästare af 1:a och 2:a klass, bangårdsmästare, tågmästare, konduktör, stationsförman, lokomotiveldare, vagnskötare, banvakt och stationskarl sextiotre år,

öfriga tjänstemän vid distrikten samt byrådirektör och byråingenjör af 1:a och 2:a klass sextiofem år, samt

manliga befattningshafvare i järnvägsstyrelsen med undantag af de här ofvan nämnda sextiosju år.

Vid beräkning af tjänstår skall afdrag göras för tid, under hvilken ledighet från tjänsten ägt rum af annan anledning än semester, enskilda angelägenheter eller svag hälsas vårdande under sådana omständigheter, att jämlikt § 5 i det för tjänstemän vid statens järnvägar gällande aflöningsreglemente fullt arfvode i dylika fall åtnjutes, sjukdom, offentligt uppdrag eller resa, som med vederbörligt tillstånd företagits till egen utbildning.

Tjänsteman, som vid uppnåendet af den här ofvan stadgade lefnadsålder icke kan räkna tio tjänstår och alltså icke då är berättigad till erhållande af pension, må icke heller sedermera komma i åtnjutande af sådan, äfven om han på grund af stadgandet i 3 § här nedan tillåtes att kvarstå i tjänsten efter nämnda lefnadsålders inträde.

3 §.

Tjänsteman, som uppnått den för rätt till ålderspension jämlikt punkt c) i nästföregående paragraf bestämda lefnadsålder, är förpliktad att afgå från tjänsten; Kungl. Maj:t eller, där Kungl. Maj:t ej tillsatt befattningen, järnvägsstyrelsen dock obetaget att låta anstå med afskedet, därest och så länge vederbörande pröfvas kunna på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna, dock icke i något fall längre än till fyllda sjuttio år.

Tjänsteman, som enligt bestämmelserna i 2 § a) eller b) är berättigad till pension, må jämväl kunna utan därom gjord begäran entledigas af Kungl. Maj:t eller, där Kungl. Maj:t ej tillsatt befattningen, af järnvägsstyrelsen.

4 §.

Rätt till pension tillkommer ej den, som blifvit från tjänsten afsatt eller för fel eller försumlighet från tjänsten skild.

Pension tillkommer ej heller den, som vid afgång från tjänsten icke är svensk medborgare.

5 §.

Årliga beloppet af pension, som utgår på grund af stadgandet i 2 § c) (ålderspension), utgör, därest tjänsteman innehar minst 30 tjänstår enligt det i 2 § angifna beräkningssätt, 70 procent af den aflöning, tjänstemannen vid afgången från tjänsten uppbär; dock skall för tjänsteman, som under kortare tid än fem år innehaft den tjänst, från hvilken afgång äger rum, pensionens belopp bestämmas till 70 procent af de senast förflutna fem årens medelaflöning, med iakttagande att, där denna medelaflöning skulle befinnas uppgå till lägre belopp än den aflöning, tjänstemannen vid tiden för afgången skulle hafva innehaft, om han under de sista fem åren icke öfvergått till ny tjänst, pensionen skall beräknas på sistnämnda aflöning.

Understiger tjänstårens antal trettio, utgör årliga beloppet af ålderspension, allt efter antalet af de år, under hvilka den pensionsberättigade innehaft ordinarie statstjänst, viss procent af aflöningen, beräknad på sätt här ofvan sägs. Förenämnda procent utgör:

för	fulla	10	tjänstår	17,5	%
»	»	11	»	19,2	»
»	»	12	»	21	»
»	»	13	»	22,7	»
»	»	14	»	24,5	»
»	»	15	»	26,2	»
»	»	16	»	28	»
»	»	17	»	29,7	»
»	»	18	»	31,5	»
»	»	19	»	33,2	»
»	»	20	»	35	»
»	»	21	»	38,5	»
»	»	22	»	42	»
»	»	23	»	45,5	»
»	»	24	»	49	»

för	fulla	25	tjänstår	52,5 %
»	»	26	»	56 »
»	»	27	»	59,5 »
»	»	28	»	63 »
»	»	29	»	66,5 »

Med aflöning förstås i denna lag det ordinarie arfvodet, ökadt med 20 procent.

6 §.

Årliga beloppet af pension, som utgår på grund af stadgandet i 2 § b) (sjukpension), utgör, allt efter antalet af de år, under hvilka den pensionsberättigade innehaft ordinarie statstjänst, den procent af aflöningen, som är i 5 § för motsvarande antal tjänstår bestämd.

Därest de förhållanden, som grundat rätten till pension, omöjliggöra för vederbörande att vidare bidraga till sin försörjning, må beloppet af pensionen icke understiga 50 procent af aflöningen.

7 §.

Årliga beloppet af pension, som utgår på grund af stadgandet i 2 § a) (invalidpension), utgör, om den pensionsberättigade icke innehaft ordinarie statstjänst i fulla 25 år, 50 procent af den aflöning, han vid afgång från tjänsten uppbär, och, om han innehaft sådan tjänst i fulla 25 år eller därutöfver, den procent af aflöningen, som är i 5 § för motsvarande antal tjänstår bestämd; dock skall pension, hvarom i denna § är fråga, oberoende af antalet tjänstår, utgå med 70 procent af aflöningen, därest de förhållanden, som grundat rätten till pension, omöjliggöra för vederbörande att vidare bidraga till sin försörjning.

8 §.

Pension må ej i något fall utgå med högre belopp än 6,000 kronor.

Därest vid beräkning af pensions belopp detta slutar å bråktal af kronor, skall det höjas till närmast högre krontal.

9 §.

Såsom bidrag till kostnaden för beredande af pension skall tjänsteman erlägga pensionsafgift med årligt belopp, motsvarande viss procent af honom tillkommande aflöning. Denna afgift utgör, då aflöningen uppgår till

högst	2,800	kr.			3,2	%	däraf
mer än	2,800	»	men	högst	3,200	3,3 »	»
» »	3,200	»	»	»	3,600	3,4 »	»
» »	3,600	»	»	»	4,000	3,5 »	»
» »	4,000	»	»	»	4,400	3,6 »	»
» »	4,400	»	»	»	4,800	3,7 »	»
» »	4,800	»	»	»	5,200	3,8 »	»
» »	5,200	»	»	»	5,600	3,9 »	»
» »	5,600	»	»	»	6,000	4,0 »	»
» »	6,000	»	»	»	6,400	4,1 »	»
» »	6,400	»	»	»	6,800	4,2 »	»
» »	6,800	»	»	»	7,200	4,3 »	»
» »	7,200	»	»	»	7,600	4,4 »	»
» »	7,600	»	»	»	8,000	4,5 »	»

dock att pensionsafgift beräknas å högst 8,000 kronor.

10 §.

Skulle i något fall pension, som med tillämpning af bestämmelserna i denna lag vid afgång från tjänsten tillkommer tjänsteman, hvilken vid denna lags trädande i kraft var delägare i statens järnvägstrafiks pensionsinrättning, understiga det belopp, som skolat vid afgången i pension tillkomma honom, därest motsvarande föreskrifter i de öfvergångsbestämmelser angående rätt till pension för vissa tjänstemän vid statens järnvägar, som kunna varda utfärdade, å honom tillämpats, vare han berättigad åtnjuta fyllnadspension, motsvarande skillnaden. För dylik fyllnadspension erlägges icke någon afgift.

11 §.

Pensionsafgift erlägges månadsvis från och med månaden näst efter den, under hvilken vederbörande erhållit ordinarie anställning i statens järnvägars tjänst, till och med den månad, hvarunder han erhåller afsked, entledigas, afsättes eller dör.

12 §.

Pensionsafgift inbetalas medelst afdrag å tjänstemans aflöning. Uppbörd af pensionsafgifter verkställes genom järnvägsstyrelsens försorg.

Åtnjuter tjänsteman icke själf den med tjänsten förenade aflöning eller kan af annan anledning uppbörd icke äga rum på ofvan föreskrifna sätt, vare tjänsteman skyldig att inom den femtonde dagen i mars, juni, september och december månader inbetala pensionsafgiften för löpande kvartal. Försummas detta, skall hela det förfallna beloppet frånbragas den försumliges först utfallande aflönings- eller pensionsbelopp. Kan sådant ej ske, må genom järnvägsstyrelsens försorg beloppet utan föregående dom eller utslag utmätas.

13 §.

Förflyttas utan egen begäran tjänsteman från en till annan tjänst, och skulle han i den tjänst, till hvilken han förflyttas, erhålla lägre pension än i den förra tjänsten, vare berättigad att, för bibehållande af sin rätt till den högre pensionen, erlägga pensionsafgifter såsom om han kvarstått i den förut innehafda tjänsten.

Sker förflyttningen på egen begäran, äger den förflyttade för bibehållande af rätt till pension, motsvarande den aflöning, som af honom vid förflyttningen innehades, erlägga pensionsafgifter å samma aflöning.

14 §.

Pension enligt denna lag sökes hos järnvägsstyrelsen, som, därest ansökningen beviljas, utfärdar pensionsbref å det belopp, den pensionsberättigade äger utbekomma.

Pensionen utgår från och med månaden näst efter den, under hvilken afgång från tjänsten ägt rum, till och med den månad, under hvilken pensionstagaren dör eller förverkar sin pension.

15 §.

Pension utbetalas genom järnvägsstyrelsens försorg kvartalsvis i början af mars, juni, september och december månader. Pensionsbelopp, som icke uttagits inom tre år, sedan det till betalning förfallit, vare förverkadt och tillfaller den i 19 § omnämnda pensionsfond; dock med rätt för järnvägsstyrelsen att, efter pröfning af anledningen till försummelsen, medgifva beloppets utbetalning, om framställning därom göres.

16 §.

Har pensionstagare blifvit dömd till förlust af medborgerligt förtroende eller till, i stället för afsättning, straff enligt 2 kapitlet 17 § strafflagen, skall han hafva förverkat sin pension vid den tid, nämnda beslut vunnit laga kraft; dock med rätt för honom att i stället för den sålunda förverkade pensionen från och med månaden näst efter den, under hvilken pensionen förverkats, utbekomma pension med belopp, som efter af järnvägsstyrelsen verkställd utredning befinnes motsvara årliga lifräntan å sammanlagda kapitalet af de utaf honom erlagda pensionsafgifter jämte ränta på ränta därå intill utgången af den tid, för hvilken dessa afgifter blifvit erlagda.

17 §.

Rätt att återbekomma erlagda pensionsafgifter medgifves allenast vid öfvergång till annan statstjänst, därest med inträdet i denna tjänst är förenad skyldighet att för beredande af pension erlägga retroaktiv afgift, dock ej till högre belopp än det, hvartill retroaktivafgiften uppgår.

18 §.

Uppbär tjänsteman, hvilken vid denna lags trädande i kraft icke var delägare i statens järnvägstrafiks pensionsinrättning, vid afgången från tjänsten pension för annan statstjänst och skall icke på grund af gällande bestämmelser beloppet af den pensionen minskas till följd däraf att vederbörande jämväl kommer i åtnjutande af pension enligt denna lag, då skall sistberörda pension allenast utgå med belopp, som efter af järnvägsstyrelsen verkställd utredning befinnes motsvara årliga lifräntan å sammanlagda kapitalet af de utaf tjänstemannen erlagda pensionsafgifter jämte ränta på ränta därå intill utgången af den tid, för hvilken dessa afgifter blifvit erlagda; dock att, därest härigenom de båda pensionerna icke skulle tillsammans uppgå till det belopp, hvarmed pensionen enligt denna lag eljest skolat utgå, pensionen må ökas med hvad som motsvarar skillnaden.

Tjänstår, som beräknats för erhållande af den först uppburna pensionen, må ej ånyo beräknas såsom tjänstår vid bestämmandet af pensionen enligt denna lag.

19 §.

Pensionsafgifter, hvilka erläggas enligt denna lag, ingå till en särskild fond, om hvars förvaltning erforderliga bestämmelser meddelas af Konungen.

Till samma fond skall jämväl öfverföras statens järnvägstrafiks pensionsinrättnings tillgångar vid tiden för denna lags trädande i kraft.

20 §.

Af statens järnvägstrafikmedel gäldas årligen så stor del af utgående pensioner, som den i nästföregående paragraf omförmälda fond enligt matematisk utredning ej är i stånd till att bestrida.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1911.

dels medgifvit,

att beträffande pensionering af sådan personal vid statens järnvägar, hvilken jämlikt 1 § a) och b) i lagen är undantagen från densammas tillämpning, Eders Kungl. Maj:t må utfärda följande

Öfvergångsbestämmelser angående rätt till pension för vissa tjänstemän vid statens järnvägar.

1 §.

Rätt till pension enligt dessa bestämmelser tillkommer dels sådana tjänstemän vid statens järnvägar, som på grund af nådiga reglementet för statens järnvägstrafiks pensionsinrättning den 6 september 1872 vunnit delägarrätt i densamma och icke behörigen anmält sig vilja genom erläggande af de i förnyade nådiga reglementet den 3 november 1882 för samma pensionsinrättning bestämda högre afgifter bereda sig förbättrad pensionering, i dessa bestämmelser kallade »1872 års tjänstemän», dels ock öfriga i pensionsinrättningen delaktiga tjänstemän vid statens järnvägar, hvilka antingen uppbära aflöning enligt äldre lönestat än den från och med 1908 års ingång gällande eller ock, ehuru vid tiden för dessa bestämmelsers trädande i kraft uppbärande aflöning enligt 1908 års stat, under den i 1 § af lagen angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar den stadgade förutsättning inom den i samma paragraf bestämda tid behörigen anmäla, att bestäm-

melsen i § 6 c) i ofvannämnda nådiga reglemente den 3 november 1882 må å dem vinna tillämpning.

För dem, hvilka före dessa bestämmelsers trädande i kraft tillerkänts pension från statens järnvägstrafiks pensionsinrättning, gälla dessa bestämmelser rörande pensionstagare i tillämpliga delar.

2 §.

Pensionsrätt tillkommer:

a) den, som till följd af olycksfall i statens järnvägars tjänst eller eljest till följd af sjukdom, hvilken han genom utöfning af sådan tjänst ådragit sig, icke vidare kan behörigen sköta sin befattning och ej heller af järnvägsstyrelsen anses kunna lämpligen förflyttas till annan befattning samt fördenskull erhåller afsked eller entledigas;

b) den, som efter minst tio års tjänstgöring i ordinarie anställning vid statens järnvägar antingen till följd af kroppsskada eller sjukdom i andra fall än under a) sägs eller ock till följd af väsentligen minskad arbetsförmåga icke vidare kan behörigen sköta sin befattning och ej heller af järnvägsstyrelsen anses kunna lämpligen förflyttas till annan befattning samt fördenskull erhåller afsked eller entledigas;

skolande för rätt till pension enligt a) eller b) oförmågan att vidare behörigen sköta befattningen vara styrkt med i behörig ordning affattadt läkarbetyg, utfärdadt, hvad den till fri läkarvård berättigade personalen angår, af vederbörande järnvägsläkare;

c) den, som efter minst trettio års tjänst i ordinarie anställning vid statens järnvägar uppnått sådan ålder, att hans lefnads- och ordinarie tjänstår vid statens järnvägar sammanräknade uppgå till talet 95.

3 §.

Mom. 1. Tjänsteman är förpliktad att afgå från tjänsten, under förutsättning att vederbörande uppnått den enligt 2 § c) för erhållande af pension bestämda tjänstålder,

a) kvinnlig tjänstinnehafvare samt lokomotivförare vid fyllda 60 år;

b) banmästare af 1:a eller 2:a klass, bangårdsmästare, tågmästare, konduktör, stationsförman, lokomotiveldare, vagnskötare, banvakt och stationskarl vid fyllda sextiotre år;

c) öfriga tjänstemän vid distrikten samt byrådirektör och byråingenjör af 1:a och 2:a klass vid fyllda 65 år; samt

d) manliga befattningshafvare i järnvägsstyrelsen med undantag af de här ofvan nämnda vid fyllda 67 år.

Kungl. Maj:t eller, där Kungl. Maj:t ej tillsatt befattningen, järnvägsstyrelsen dock obetaget att låta anstå med afskedet, därest och så länge vederbörande pröfvas kunna på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig kvarstå.

Mom. 2. Tjänsteman, för hvilken rätt till ålderspension inträder före uppnåendet af den här ofvan i förekommande fall stadgade lefnadsålder, må, sedan sådan rätt inträdt, kunna, därest så finnes för tjänsten fördelaktigt, utan därom gjord begäran entledigas af Kungl. Maj:t eller, där Kungl. Maj:t ej tillsatt befattningen, af järnvägsstyrelsen.

Tjänsteman, som enligt bestämmelserna i 2 § a) och b) är berättigad till pension, må jämväl kunna utan därom gjord begäran entledigas af Kungl. Maj:t eller, där Kungl. Maj:t ej tillsatt befattningen, af järnvägsstyrelsen.

4 §.

Rätt till pension tillkommer ej den, som blifvit från tjänsten afsatt eller för fel eller försumlighet från tjänsten skild.

Pension tillkommer ej heller den, som vid afgång från tjänsten icke är svensk medborgare.

5 §.

Årliga beloppet af pension, som utgår till »1872 års tjänstemän», bestämmes till viss procent af den medelaflöning, som uppkommer, då medeltalet tages af de aflöningar, vederbörande under de sista fem åren uppburit, sålunda att:

1:o) tjänsteman, som skall pensioneras på grund af stadgandet i 2 § c), erhåller 50 procent af medelaflöningen (ålderspension);

2:o) tjänsteman, som skall pensioneras på grund af stadgandet i 2 § a) (invalidpension) eller b) (sjukpension), erhåller:

för	fulla	25	tjänstår	42,5	%	af	medelaflöningen
»	»	26	»	44	»	»	»
»	»	27	»	45,5	»	»	»
»	»	28	»	47	»	»	»
»	»	29	»	48,5	»	»	»
»	»	30	»	50	»	»	»

skolande dock, därest pensioneringen grundar sig på stadgandet i 2 § a) och enligt läkares intyg de förhållanden, som grundat rätten till pen-

sion, omöjliggöra för vederbörande att vidare bidraga till sin försörjning, pension oberoende af antalet tjänstår utgå med 50 procent af medelaflöningen.

Därest vid beräkning af pensionsbelopp detta slutar å bråktal af kronor, skall det höjas till närmast högre krontal. Med aflöning förstås i dessa bestämmelser för »1872 års tjänstemän» det ordinarie arfvodet, ökadt för distriktspersonal med 15 procent, då fråga är om aflöning enligt äldre lönestat än den från 1908 års ingång gällande.

6 §.

Årliga beloppet af pension, som utgår på grund af stadgandet i 2 § c) (ålderspension) till annan tjänsteman än i 5 § sägs, utgör med de i 7 och 8 §§ stadgade undantag:

i styrelsen:

för öfverdirektör	5,920 kronor
» byrådirektör » arkitekt » matematiker	4,400 »
» kamrerare och föreståndare för kammarkontoret » förste aktuarie och föreståndare för statistiska kontoret » milkontrollör och föreståndare för milkontoret » förste kontrollör » byråingenjör af 1:sta klass (enligt gammal stat byråingenjör)	4,000 »
» kassör (enligt gammal stat hufvudkassör) » ombudsman (enligt gammal stat notarie) » revisor och föreståndare för revisionskontoret » registrator » notarie » byråingenjör af 2:dra klass » förrådsförvaltare » kontrollör	3,200 »
» förste bokhållare » manlig bokhållare	2,400 »
» underingenjör » ritare » manlig kontorsskrifvare	2,160 »

för kvinnlig bokhållare	1,920	kronor
» kvinnlig kontorsskrifvare	1,200	»
» manligt kontorsbiträde	960	»
» förste vaktmästare (enligt gammal stat)	912	»
» vaktmästare	720	»

vid distrikten och centralverkstaden:

för distriktschef	5,280	kronor
» bandirektör		
» maskindirektör		
» trafikdirektör		
» baningenjör af 1:sta klass	3,840	»
» maskiningenjör af 1:sta klass		
» trafikinspektör af 1:sta klass		
» öfverinspektor		
» distriktssekreterare		
» baningenjör af 2:dra klass		
» maskiningenjör af 2:dra klass		
» trafikinspektör af 2:dra klass		
» stationsinspektor å 1:sta klass station		
» distriktskamrerare (enligt gammal stat verkstadskamrerare)	3,456	»
» förrådsförvaltare		
» distriktskassör		
» maskininspektor		
» telegrafingenjör		
» telegrafinspektor		
» verkmästare vid maskinafdelningen (enligt gammal stat)		
» stationsinspektor å 2:dra klass station	3,360	»
» byråassistent	2,880	»
» expeditionsföreståndare		
» stationsinspektor å 3:dje klass station		
» underinspektor		
» underingenjör	2,304	»
» förste bokhållare		
» förste telegrafist		
» stationsinspektor å 4:de klass station A		
» bokhållare		
» förste stationsskrifvare		
» telegrafist		
» ritare		

för stationsinspektor å 4:de klass station B	2,016 kronor
» manlig kontorsskrifvare	
» stationsskrifvare å 1:sta, 2:dra eller 3:dje klass station	
» stationsskrifvare å annan station	1,728 »
» kvinnlig kontorsskrifvare	1,037 »
» lokomotivmästare	2,304 »
» vagnmästare	
» öfverbanmästare	1,728 »
» lokomotivförare	
» maskinist (enligt ny stat)	
» stationsmästare å 5:te klass station	1,440 »
» tågmästare	
» konduktör	
» trädgårdsmästare	
» stationsmästare å 6:te klass station	1,152 »
» maskin- och pannskötare (enligt gammal stat maskinist)	
» förrådsmästare } (enligt gammal stat materialvakt)	
» förrådsförman }	
» banmästare af 1:sta klass	1,037 »
» banmästare af 2:dra klass	
» vagnförman	
» stallförman	
» manligt kontorsbiträde	
» lokomotiveldare	
» bangårdsmästare } (enligt gammal stat stationskarls-	922 »
» stationsförman } förman)	
» portvakt å 1:sta klass station eller vid verkstad	
» stationsmästare å 7:de klass station	807 »
» kvinnligt kontorsbiträde	
» vaktmästare	
» vagnskötare (enligt gammal stat vagnsmörjare)	749 »
» vagn- och stallkarlar (enligt gammal stat lokomotiv-putsare, vagnputsare, pumpare, kolvakt och en del vagnsmörjare)	
» förrådsvakt	692 »
» portvakt (enligt gammal stat)	
» stationskarl	
» banvakt	634 »

å ångfärja:

för befälhafvare	3,840	kronor
» förste styrman och reservbefälhafvare	2,592	»
» öfvermaskinist (enligt gammal stat förste maskinist)	2,880	»
» andre styrman » andre maskinist	2,016	»
» tredje styrman » tredje maskinist	1,440	»
» förhandseldare » rorgängare	922	»
» timmerman » eldare	864	»
» matros	807	»

Har tjänsteman under kortare tid än fem år innehaft den tjänst, från hvilken afgång äger rum, skall pensionens belopp bestämmas till en femtedel af summan af de pensionsbelopp, som under de senast förflutna fem åren varit enligt denna § för honom gällande.

7 §.

Har tjänsteman, tillhörande någon af nedan i denna § angifna tjänstegrupper, vid 1907 års slut uppburit aflöning för den befattning, från hvilken afgång sker, enligt äldre bestämmelser än de i aflöningsreglementet för tjänstemän och betjänte vid statens järnvägar den 15 oktober 1897 meddelade, och var det ordinarie arfvode, han uppbar, högre eller lägre än det, som i aflöningsreglementet för nämnda personal den 3 maj 1901 var för motsvarande befattning högst fastställdt, då skall den pension, som på grund af stadgandet i 2 § c) tillkommer sådan tjänsteman, utgöra 80 procent af det utaf honom vid 1907 års slut uppburna arfvode, ökadt, hvad angår tjänstemän vid distrikten samt vaktmästare i järnvägsstyrelsen, med 20 procent.

Ofvannämnda tjänstegrupper äro: registrator, kvinnlig kontorsskrifvare, lokomotivmästare, öfverbanmästare, lokomotivförare, kvinnligt kontorsbiträde, vaktmästare samt portvakt å annan station än 1:a klass.

8 §.

För verkmästare vid banafdelningen och stationskarl, som vid 1907 års slut uppburo aflöning enligt äldre bestämmelser än de i af-

löningsreglementet för tjänstemän och betjänte vid statens järnvägar den 15 oktober 1897 meddelade, utgör pension på grund af stadgandet i 2 § c), för verkmästare 2,880 kronor och för stationskarl 749 kronor.

9 §.

Årliga beloppet af pension, som utgår på grund af stadgandet i 2 § b) (sjukpension) till annan tjänsteman än i 5 § sägs, bestämmes till viss procent af vederbörande, enligt 6, 7 eller 8 § utgående pensionsbelopp sålunda, att:

för	fulla	10	tjänstår	erhålles	.....	25	%.
»	»	11	»	»	.....	27,5	»
»	»	12	»	»	.....	30	»
»	»	13	»	»	.....	32,5	»
»	»	14	»	»	.....	35	»
»	»	15	»	»	.....	37,5	»
»	»	16	»	»	.....	40	»
»	»	17	»	»	.....	42,5	»
»	»	18	»	»	.....	45	»
»	»	19	»	»	.....	47,5	»
»	»	20	»	»	.....	50	»
»	»	21	»	»	.....	55	»
»	»	22	»	»	.....	60	»
»	»	23	»	»	.....	65	»
»	»	24	»	»	.....	70	»
»	»	25	»	»	.....	75	»
»	»	26	»	»	.....	80	»
»	»	27	»	»	.....	85	»
»	»	28	»	»	.....	90	»
»	»	29	»	»	.....	95	»

Har tjänsteman innehaft ordinarie tjänst vid statens järnvägar i 30 år eller därutöfver, utgår pensionen med samma belopp, som i 6, 7 respektive 8 § är bestämdt.

10 §.

Årliga beloppet af pension, som utgår på grund af stadgandet i 2 § a) (invalidpension) till annan tjänsteman än i 5 § sägs, utgör, om

tjänstemannens tjänstår i ordinarie anställning vid statens järnvägar icke uppgå till 23, 62,5 procent af vederbörande i 6 respektive 8 § till siffran utsatta pensionsbelopp samt i det i 7 § omförmälda fall af där bestämda högsta pensionsbelopp, om tjänstårens antal utgör minst 23 men icke 30, den procent af samma belopp, som är i 9 § för motsvarande antal tjänstår bestämd, och, om hans berörda tjänstår uppgå till 30 eller däröfver, hela det i 6 respektive 8 § till siffran angifna belopp samt i det i 7 § omförmälda fall det där bestämda högsta pensionsbeloppet; skolande dock pension, hvarom nu är fråga, oberoende af antalet tjänstår, utgå med sistnämnda belopp, därest de förhållanden, som grundat rätten till pension, omöjliggöra för tjänstemannnen att vidare bidraga till sin försörjning.

11 §.

Därest vid beräkning af pension enligt 7, 9 eller 10 § beloppet slutar på bråktal af kronor, skall det höjas till närmast högre krontal.

12 §.

Såsom bidrag till kostnaden för beredande af pension skall tjänsteman erlägga dels årsafgift och dels aflöningsförhöjningsafgift, på sätt i 13 och 14 §§ sägs.

13 §.

Årsafgift utgår med en viss, på grund af tjänstemans ålder vid inträdet i statens järnvägstrafiks pensionsinrättning en gång för alla bestämd procent, för »1872 års tjänsteman» af honom tillkommande aflöning och för öfriga tjänstemän af de i 6, 7 respektive 8 § för tjänsten bestämda pensioner.

Denna procent utgör:

för »1872 års tjänstemän»:

om	inträdet	skett	före	fyllda	.....	30	år	1,5	%	af	aflöningen
»	»	»	efter	»	30	men	före	fyllda	32	»	1,6	»	»	»
»	»	»	»	»	34	»	»	»	36	»	1,8	»	»	»

för öfriga tjänstemän:

om	inträdet	skett	före	fyllda				30	år	4	%	af pensionsbeloppet
»	»	»	efter	»	30	men	före	fyllda 32	»	4,1	» »	»
»	»	»	»	»	32	»	»	» 34	»	4,3	» »	»
»	»	»	»	»	34	»	»	» 36	»	4,4	» »	»
»	»	»	»	»	36	»	»	» 38	»	4,5	» »	»
»	»	»	»	»	38	»	»	» 40	»	4,6	» »	»
»	»	»	»	»	40	»	»	» 42	»	4,8	» »	»
»	»	»	»	»	42	»	»	» 44	»	4,9	» »	»
»	»	»	»	»	44	»	»	» 46	»	5	» »	»
»	»	»	»	»	46	»	»	» 48	»	5,1	» »	»
»	»	»	»	»	48	»	»	» 50	»	5,3	» »	»
»	»	»	»	»	50	»	»	» 52	»	5,4	» »	»
»	»	»	»	»	52	»	»	» 54	»	5,5	» »	»
»	»	»	»	»	54	»	»	» 56	»	5,6	» »	»
»	»	»	»	»	56	»	»	» 58	»	5,8	» »	»
»	»	»	»	»	58	»	»	» 60	»	5,9	» »	»
»	»	»	»	»	60	»	»	»	»	6	» »	»

14 §.

Aflöningsförhöjningsafgift, motsvararande beloppet af en månads aflöningsförhöjning, erlägges af »1872 års tjänstemän» såväl å den förhöjning i aflöning, som må vara en följd af öfvergång på den från och med den 1 januari 1908 gällande lönestat, därvid afdrag dock skall göras för aflöningsförhöjningsafgift, som kan vara under tiden från nämnda dag till dess dessa bestämmelser träda i kraft af vederbörande erlagd, som ock å härefter skeende aflöningsförhöjningar.

Annan tjänsteman skall hvarje gång han varder befordrad till tjänst, med hvilken enligt dessa bestämmelser större pension är förenad än den för den förra tjänsten bestämda, såsom aflöningsförhöjningsafgift erlägga $^1/_{10}$ af skillnaden mellan de båda pensionsbeloppen.

15 §.

Årsafgift erlägges månadsvis till och med den månad, hvarunder tjänsteman erhåller afsked, entledigas, afsättes eller dör.

16 §.

Såväl årsafgift som aflöningsförhöjningsafgift inbetalas medelst afdrag å tjänstemans aflöning, sistnämnda afgift, då aflöningsförhöjningen första gången utfaller. Uppbörd af pensionsafgifter verkställes genom järnvägsstyrelsens försorg.

Åtnjuter tjänsteman icke själf den med tjänsten förenade aflöning eller kan af annan anledning uppbörd icke äga rum på ofvan föreskrifna sätt, vare tjänsteman skyldig att inom den femtonde dagen i mars, juni, september och december månader inbetala pensionsafgiften för löpande kvartal. Försummas detta, skall hela det förfallna beloppet jämte sex procent ränta därå, efter år räknad, frånandragas den försumliges först utfallande aflönings- eller pensionsbelopp. Kan sådant ej ske, må genom järnvägsstyrelsens försorg beloppet utan föregående dom eller utslag utmätas.

17 §.

Förflyttas tjänsteman från en till annan tjänst, och skulle han i den tjänst, till hvilken han förflyttas, erhålla lägre pension än i den förra tjänsten, vare berättigad att, för bibehållande af sin rätt till den högre pensionen, erlägga pensionsafgifter så som om han kvarstått i den förut innehafda tjänsten.

18 §.

Pension enligt dessa bestämmelser sökes hos järnvägsstyrelsen, som, därest ansökningen beviljas, utfärdar pensionsbref å det belopp, den pensionsberättigade äger uppbära.

Pensionen utgår från och med månaden näst efter den, under hvilken afgång från tjänsten ägt rum, till och med den månad, under hvilken pensionstagaren dör eller förverkar sin pension.

19 §.

Pension utbetalas genom järnvägsstyrelsens försorg kvartalsvis i början af mars, juni, september och december månader.

Pensionsbelopp, som icke uttagits inom tre år sedan det till betalning förfallit, vare förverkadt och tillfalle den i 22 § omförmälda pensionsfond; dock med rätt för järnvägsstyrelsen att, efter pröfning af anledningen till försummelsen, medgifva beloppets utbetalning, om framställning därom göres.

20 §.

Har pensionstagare blifvit dömd till förlust af medborgerligt förtroende eller till, i stället för afsättning, straff enligt 2 kapitlet 17 § strafflagen, skall han hafva förverkat sin pension vid den tid, nämnda beslut vunnit laga kraft; dock med rätt för honom att i stället för den sålunda förverkade pensionen från och med månaden näst efter den, under hvilken pensionen förverkats, utbekomma pension med belopp, som efter af järnvägsstyrelsen verkställd utredning befinnes motsvara årliga lifräntan å sammanlagda kapitalet af de utaf honom erlagda pensionsafgifter jämte ränta på ränta därå intill utgången af den tid, för hvilken dessa afgifter blifvit erlagda.

21 §.

Rätt att återbekomma erlagda pensionsafgifter medgifves endast vid öfvergång till annan statstjänst, därest med inträdet i denna tjänst är förenad skyldighet att för beredande af pension erlägga retroaktiv afgift, dock ej till högre belopp än det, hvartill retroaktivafgiften uppgår.

22 §.

Pensionsafgifter, hvilka erläggas enligt dessa bestämmelser, ingå till den i 19 § af lagen angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar omförmälda fond.

Enligt dessa bestämmelser utgående pensioner bestridas från nyssberörda fond samt järnvägsmedel enligt de i 20 § af ofvannämnda lag stadgade grunder.

Dessa bestämmelser träda i kraft den 1 januari 1911.

dels ock beslutit:

1:o) att hvad som vid 1910 års slut återstår af de jämlikt beslut vid 1906—1909 års riksdagar för hvart och ett af åren 1907, 1908, 1909 och 1910, såsom bidrag till bestridande af pensionering af statens järnvägars personal, af trafikmedel afsatta belopp af tillhopa 1,400,000 kronor jämte den afkastning, som därå kan hafva uppstått, må tillgodoföras den i 19 § af lagen omförmälda fond;

2:o) att därjämte till samma fond må, utöfver hvad som enligt 20 § i pensionslagen kan komma att till bestridande af pensioneringskostnaden utgå af trafikmedel, för år 1911 af sådana medel öfverföras ett belopp af 500,000 kronor; samt

3:o) att § 1 mom. 2 i aflöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar den 15 november 1907 må, räknadt från och med den 1 januari 1911, erhålla följande ändrade lydelse:

»Generaldirektör är berättigad att från och med månaden näst efter den, under hvilken han uppnått 65 lefnadsår, under sin återstående lifstid af trafikmedel uppbära en årlig pension af 6,000 kronor. Generaldirektör, som, innan han uppnått 65 lefnadsår, antingen på grund af sjukdom eller därigenom, att han efter utgången af den tid, för hvilken han förordnats, icke erhåller förnyadt förordnande, eller ock eljest utan egen begäran nödgas afgå från sin befattning utan att på grund at tjänstefel hafva förverkat densamma, är berättigad att i pension uppbära ett årligt belopp af 6,000 kronor för tiden, intill dess han uppnått 65 års ålder. Skulle generaldirektör före utgången af den tid, erhållet förordnande afser, befinnas vara af sjukdom oförmögen till vidare nöjaktig tjänstgöring, skall han vara underkastad skyldighet att afgå mot åtnjutande af pension enligt nu angifna bestämmelser. Såsom pensionsafgift skall å det för generaldirektör bestämda arfvodet eller den honom under tiden, intill dess han uppnått 65 år, tillkommande pension afdragas ett årligt belopp af 360 kronor, som skall inbetalas till den i 19 § af lagen angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar omförmälda fond; skolande ofvannämnda pensionsbelopp gäldas efter de i 20 § af samma lag angifna grunder.

Hvad sålunda är stadgadt om generaldirektör gäller jämväl om öfverdirektör.»

Därjämte får Riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning, i hvad mån åtgärder lämpligen böra vidtagas för åvägabringande af jämnare fördelning af utgifterna *dels* för betäckande af den del af pensioneringskostnaden, för hvilken den i 19 § af lagen omförmälda fond enligt af Riksdagen angifna grunder bör anses svara, *dels* eventuellt för bestridande af ifrågavarande pensionering i öfrigt, samt till Riksdagen inkomma med de förslag, hvartill ifrågavarande utredning kan föranleda.

Stockholm den 31 maj 1910.

Med undersåtlig vördnad.

Stockholm, K. L. Beckmans Boktryckeri, 1910.